psihopatologija

by begić · Language: HR

Summary by booksummaryai.com — https://booksummaryai.com/country/hr/psihopatologija

Overview

„Psihopatologija“ autora Dražena Begića predstavlja temeljni udžbenik i referentni priručnik u području psihopatologije, namijenjen studentima medicine, psihologije, socijalnog rada te stručnjacima u kliničkoj praksi. Knjiga sustavno obrađuje širok spektar mentalnih poremećaja, pružajući detaljan uvid u njihovu etiologiju, simptomatologiju, dijagnostiku i klasifikaciju. Begićev pristup je sveobuhvatan, integrirajući biološke, psihološke i socijalne aspekte mentalnog zdravlja i bolesti, što omogućuje čitateljima duboko razumijevanje kompleksnosti ljudske psihe i njenih patoloških manifestacija.

Knjiga se ističe jasnom strukturom i preglednošću, što olakšava usvajanje složenog gradiva. Autor se oslanja na suvremene spoznaje i klasifikacijske sustave (poput MKB-10), ali istovremeno zadržava kritički osvrt na pojedine koncepte i teorije. Njen značaj leži u tome što pruža ne samo teorijsko znanje, već i praktične smjernice za prepoznavanje i razumijevanje različitih psihopatoloških fenomena, čineći je nezaobilaznim štivom za svakoga tko se bavi mentalnim zdravljem ili želi produbiti svoje znanje o psihopatologiji.

Key Takeaways

- Razumijevanje psihopatologije ključno je za prepoznavanje i adekvatno tretiranje mentalnih poremećaja u kliničkoj praksi.
- Mentalni poremećaji su složeni fenomeni s biološkim, psihološkim i socijalnim determinantama koje treba uzeti u obzir.
- Precizna dijagnostika zahtijeva sustavno promatranje simptoma i poznavanje važećih klasifikacijskih sustava.
- Psihopatološki fenomeni se manifestiraju kroz poremećaje percepcije, mišljenja, afekta, volje i ponašanja.
- Kritičko promišljanje o etiologiji i patogenezi mentalnih poremećaja pomaže u razvoju učinkovitijih terapijskih strategija.
- Stigmatizacija mentalnih bolesti proizlazi iz nerazumijevanja, stoga je edukacija o psihopatologiji važna za destigmatizaciju.
- Razlikovanje normalnih varijacija ponašanja od patoloških stanja zahtijeva duboko poznavanje razvojne psihologije i sociokulturnog konteksta.

Chapter Summaries

Uvod u psihopatologiju

Ovo poglavlje definira psihopatologiju kao znanost o duševnim poremećajima, objašnjava njezin predmet, ciljeve i metode istraživanja. Detaljno se razmatra povijesni razvoj shvaćanja duševnih bolesti, od primitivnih vjerovanja do suvremenih bioloških i psihosocijalnih modela. Predstavljaju se osnovni pojmovi i principi u psihijatriji, uključujući razliku između normalnog i patološkog, te važnost holističkog pristupa pacijentu. Naglašava se multidisciplinarnost psihopatologije i njezina povezanost s drugim medicinskim i humanističkim znanostima.

Poremećaji svijesti i orijentacije

Poglavlje obrađuje različite kvantitativne i kvalitativne poremećaje svijesti. Kvantitativni poremećaji uključuju somnolenciju, sopor i komu, opisujući stupnjeve smanjenja budnosti. Kvalitativni poremećaji obuhvaćaju delirij, sumračno stanje, oneiroidno stanje i amneziju, s detaljnim opisima kliničke slike, etiologije i dijagnostičkih kriterija. Posebna pažnja posvećena je poremećajima orijentacije u vremenu, prostoru i prema osobama, koji su često povezani s poremećajima svijesti, te njihovom značaju u kliničkoj praksi.

Poremećaji opažanja

Ovo poglavlje detaljno analizira poremećaje opažanja, uključujući iluzije i halucinacije. Iluzije se objašnjavaju kao pogrešna tumačenja stvarnih podražaja, dok se halucinacije opisuju kao opažaji bez vanjskog podražaja. Razrađuju se različiti tipovi halucinacija: slušne (akustičke), vidne (optičke), taktilne, olfaktorne, gustatorne i cenestetičke, s primjerima iz kliničke prakse. Posebno se ističu pseudohalucinacije i njihova diferencijacija od pravih halucinacija, kao i značaj ovih simptoma u dijagnostici psihotičnih poremećaja.

Poremećaji mišljenja

Poglavlje se bavi poremećajima mišljenja, podijeljenim na formalne i sadržajne. Formalni poremećaji uključuju usporeno, ubrzano, inkoherentno, disocirano, perseverativno i blokirano mišljenje, te mutizam. Sadržajni poremećaji detaljno opisuju sumanute ideje (deluzije), kao što su paranoidne, megalomanske, depresivne, hipohondrijske, ideje proganjanja, odnosa, krivnje i ništavila. Objašnjava se nastanak, struktura i klinički značaj sumanutih ideja, te njihova uloga u dijagnostici shizofrenije i drugih psihotičnih stanja.

Poremećaji afektiviteta (emocija)

Ovo poglavlje istražuje poremećaje afektiviteta, odnosno emocija i raspoloženja. Detaljno se opisuju različita patološka stanja: disforija, anksioznost, strah, panika, depresija, euforija, apatija, anhedonija, emocionalna labilnost i neprimjerenost afekta. Objašnjavaju se kliničke manifestacije svakog poremećaja, njihova etiologija i povezanost s različitim duševnim bolestima. Posebna pažnja posvećena je razlikovanju normalnih emocionalnih reakcija od patoloških stanja, te

utjecaju poremećaja afektiviteta na cjelokupno funkcioniranje pojedinca.

Poremećaji pamćenja i inteligencije

Poglavlje obrađuje poremećaje pamćenja, uključujući amnezije (retrogradna, anterogradna, lakunarna), hipomnezije, hipermnezije i paramnezije (konfabulacije, deja vu, jamais vu). Objašnjavaju se mehanizmi nastanka i klinički značaj svakog poremećaja. Drugi dio poglavlja posvećen je poremećajima inteligencije, s naglaskom na mentalnu retardaciju (intelektualni razvojni poremećaj) i demenciju. Detaljno se opisuju stupnjevi mentalne retardacije, uzroci i klinička slika demencije, uključujući Alzheimerovu bolest i vaskularnu demenciju.

Poremećaji volje, nagona i psihomotorike

Ovo poglavlje analizira poremećaje volje, nagona i psihomotorike. Poremećaji volje uključuju hipobuliju, abuliju i hiperbuliju, s opisom njihovih manifestacija. Poremećaji nagona obuhvaćaju nagon za hranom (anoreksija, bulimija), nagon za spavanjem (insomnija, hipersomnija), seksualni nagon (hiperseksualnost, hiposeksualnost, parafilije) i agresivni nagon. Poremećaji psihomotorike detaljno opisuju stupor, agitaciju, katatoniju, tikove, stereotipije, manirizme i eholaliju, objašnjavajući njihovu etiologiju i klinički značaj u različitim psihijatrijskim stanjima.

Poremećaji ličnosti

Poglavlje se bavi poremećajima ličnosti, definirajući ih kao trajne i nefleksibilne obrasce ponašanja koji značajno odstupaju od očekivanih normi kulture. Predstavlja se klasifikacija poremećaja ličnosti prema MKB-10 i DSM-5. Detaljno se opisuju specifični poremećaji: paranoidni, shizoidni, shizotipni, antisocijalni, granični (borderline), histrionski, narcistički, izbjegavajući, ovisni i opsesivno-kompulzivni poremećaj ličnosti. Za svaki poremećaj navode se dijagnostički kriteriji, klinička slika, etiološki faktori i terapijski pristupi.

Shizofrenija i srodni psihotični poremećaji

Ovo poglavlje posvećeno je shizofreniji, jednom od najtežih duševnih poremećaja. Detaljno se obrađuje etiologija (genetski, neurobiološki, psihosocijalni faktori), simptomatologija (pozitivni i negativni simptomi), tijek i prognoza bolesti. Opisuju se različiti tipovi shizofrenije (paranoidna, hebefrena, katatona, nediferencirana, rezidualna). Također se razmatraju srodni psihotični poremećaji poput shizoafektivnog poremećaja, sumanutog poremećaja, kratkog psihotičnog poremećaja i shizofreniformnog poremećaja, s naglaskom na njihovu diferencijalnu dijagnozu i terapiju.

Afektivni poremećaji

Poglavlje detaljno obrađuje afektivne poremećaje, poznate i kao poremećaji raspoloženja. Opisuju se depresivna epizoda (blaga, umjerena, teška), manična epizoda (hipomanija, manija s psihotičnim simptomima) i bipolarni afektivni poremećaj (tip I i tip II). Razmatraju se etiološki faktori (biološki, psihološki, socijalni), klinička slika, dijagnostički kriteriji i terapijski pristupi, uključujući farmakoterapiju (antidepresivi, stabilizatori raspoloženja) i psihoterapiju. Obrađuju se

i ciklotimija te distimija kao kronični poremećaji raspoloženja.

Anksiozni i stresom uzrokovani poremećaji

Ovo poglavlje obuhvaća širok spektar anksioznih poremećaja i poremećaja povezanih sa stresom. Detaljno se opisuju panični poremećaj, agorafobija, socijalna fobija, specifične fobije i generalizirani anksiozni poremećaj. Posebna pažnja posvećena je opsesivno-kompulzivnom poremećaju (OKP), s objašnjenjem opsesija i kompulzija. Također se obrađuju poremećaji povezani sa stresom: akutna stresna reakcija, posttraumatski stresni poremećaj (PTSP) i poremećaji prilagodbe. Za svaki poremećaj navode se klinička slika, etiologija i terapijske strategije.

Poremećaji hranjenja, spavanja i seksualnosti

Poglavlje se bavi specifičnim poremećajima ponašanja. Poremećaji hranjenja uključuju anoreksiju nervozu i bulimiju nervozu, s detaljnim opisom kliničke slike, psiholoških i fizioloških posljedica te terapijskih pristupa. Poremećaji spavanja obuhvaćaju insomniju, hipersomniju, narkolepsiju i parasomnije (npr. mjesečarenje, noćni strahovi). Poremećaji seksualnosti razmatraju seksualne disfunkcije (npr. erektilna disfunkcija, anorgazmija) i parafilije (npr. fetišizam, egzibicionizam), objašnjavajući njihovu etiologiju i terapiju.

Organski duševni poremećaji

Ovo poglavlje istražuje duševne poremećaje uzrokovane organskim oštećenjem ili disfunkcijom mozga. Detaljno se opisuje delirij (akutno konfuzno stanje), demencija (npr. Alzheimerova bolest, vaskularna demencija, demencija s Lewyjevim tjelešcima), amnestički sindrom i organski halucinoze. Objašnjavaju se etiološki faktori (trauma, infekcije, vaskularne bolesti, neurodegenerativne bolesti), klinička slika, dijagnostički kriteriji i principi liječenja. Naglašava se važnost ranog prepoznavanja i diferencijalne dijagnoze ovih stanja.

Poremećaji uzrokovani psihoaktivnim tvarima

Poglavlje se bavi širokim spektrom poremećaja uzrokovanih upotrebom psihoaktivnih tvari. Detaljno se opisuju intoksikacija, štetna uporaba, sindrom ovisnosti, apstinencijski sindrom i psihotični poremećaji izazvani alkoholom, opijatima, kanabinoidima, sedativima, hipnoticima, kokainom, amfetaminima i halucinogenima. Objašnjavaju se neurobiološki mehanizmi ovisnosti, kliničke manifestacije akutnih i kroničnih stanja, te terapijski pristupi, uključujući detoksikaciju, farmakoterapiju i psihosocijalnu rehabilitaciju.

Dijagnostika, klasifikacija i terapija

Ovo završno poglavlje pruža pregled općih principa dijagnostike u psihijatriji, uključujući anamnezu, psihijatrijski status i dodatne dijagnostičke metode. Detaljno se objašnjavaju glavni klasifikacijski sustavi duševnih poremećaja: Međunarodna klasifikacija bolesti (MKB-10/11) i Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (DSM-5). Drugi dio poglavlja posvećen je terapijskim pristupima, uključujući psihofarmakoterapiju (antipsihotici, antidepresivi,

anksiolitici, stabilizatori raspoloženja), različite oblike psihoterapije (kognitivno-bihevioralna, psihodinamska, obiteljska) i druge biološke terapije (elektrokonvulzivna terapija).

Themes

- Mentalni poremećaji
- Dijagnostika
- Etiologija
- Simptomatologija
- Klasifikacija
- Klinička praksa

Frequently Asked Questions

Što je psihopatologija o kojoj govori Begićeva knjiga?

Knjiga "Psihopatologija" Dražena Begića sveobuhvatan je udžbenik koji detaljno obrađuje mentalne poremećaje. Pokriva njihovu etiologiju, simptome, dijagnostiku i klasifikaciju, pružajući sustavan pregled različitih psihopatoloških fenomena. Namijenjena je razumijevanju složenosti ljudske psihe i njenih patoloških manifestacija u kliničkom kontekstu.

Isplati li se čitati Begićevu psihopatologiju?

Apsolutno. Knjiga je iznimno vrijedan izvor za studente medicine, psihologije i srodnih struka, kao i za kliničare. Pruža temeljito i sustavno znanje o mentalnim poremećajima, integrirajući različite aspekte i oslanjajući se na suvremene klasifikacijske sustave. Njena jasnoća i sveobuhvatnost čine je nezaobilaznim štivom za svakoga tko se želi ozbiljno baviti mentalnim zdravljem.

Tko bi trebao čitati Begićevu psihopatologiju?

Knjiga je prvenstveno namijenjena studentima medicine, psihologije, socijalnog rada i drugih srodnih disciplina. Također je izuzetno korisna za psihijatre, psihologe, medicinske sestre i druge stručnjake u području mentalnog zdravlja koji žele produbiti svoje znanje ili im je potreban pouzdan referentni priručnik u svakodnevnoj kliničkoj praksi. Idealna je za sve koji traže duboko razumijevanje mentalnih poremećaja.

Koliko dugo traje čitanje Begićeve psihopatologije?

S obzirom na to da je riječ o opsežnom udžbeniku s detaljnim i složenim gradivom, realno je očekivati da će čitanje Begićeve "Psihopatologije" trajati između 600 i 800 minuta, odnosno 10 do 13 sati. Ovo vrijeme može varirati ovisno o predznanju čitatelja i brzini čitanja, kao i o potrebi za ponovnim čitanjem određenih dijelova radi boljeg razumijevanja.

Best Quotes

“Psihopatologija je znanost o duševnim poremećajima, njihovim uzrocima, razvoju, manifestacijama i liječenju.”

Uvod u psihopatologiju

Ova rečenica definira samu disciplinu psihopatologije na početku knjige. Objašnjava da se radi o sustavnom proučavanju mentalnih poremećaja, obuhvaćajući sve aspekte od nastanka do terapije, postavljajući temelj za cijeli sadržaj udžbenika.

“Simptom je subjektivni doživljaj bolesti, dok je znak objektivna manifestacija koju može uočiti promatrač.”

Opća psihopatologija

Ova ključna distinkcija objašnjava razliku između onoga što pacijent osjeća (simptom) i onoga što kliničar može objektivno primijetiti (znak). Razumijevanje ove razlike je fundamentalno za ispravno prikupljanje podataka i postavljanje dijagnoze u psihijatriji.

“Anamneza je temeljni korak u dijagnostici duševnih poremećaja, pružajući uvid u pacijentovu životnu povijest i razvoj simptoma.”

Klinički pregled i dijagnostika

Begić naglašava važnost anamneze kao polazne točke kliničkog pregleda. Kroz detaljno prikupljanje podataka o pacijentovoj prošlosti, obiteljskoj povijesti i tijeku bolesti, stvara se cjelovita slika neophodna za razumijevanje i dijagnosticiranje poremećaja.

“Razumijevanje etiologije duševnih poremećaja zahtijeva integrativni pristup koji uzima u obzir biološke, psihološke i socijalne faktore.”

Etiologija duševnih poremećaja

Ova rečenica ističe važnost biopsihosocijalnog modela u psihopatologiji. Begić objašnjava da se mentalni poremećaji ne mogu svesti na jedan uzrok, već su rezultat složene interakcije genetskih predispozicija, individualnih iskustava i utjecaja okoline.

“Diferencijalna dijagnoza je proces razlikovanja jedne bolesti od drugih koje imaju slične simptome, a ključna je za ispravno liječenje.”

Dijagnostički postupci

Ova izjava naglašava složenost dijagnostike u psihijatriji. Budući da mnogi poremećaji dijele slične simptome, Begić objašnjava da je pažljivo razmatranje i isključivanje drugih mogućih stanja presudno za postavljanje točne dijagnoze i odabir adekvatne terapije.

Questions & Answers

Koja je glavna svrha Begićevog udžbenika 'Psihopatologija'?

Glavna svrha udžbenika je pružiti studentima medicine i srodnih struka sveobuhvatno razumijevanje duševnih poremećaja. Knjiga detaljno obrađuje definicije, etiologiju, kliničku sliku, dijagnostiku i terapijske pristupe različitim psihijatrijskim stanjima, služeći kao temeljni izvor znanja za buduće kliničare i istraživače u području mentalnog zdravlja.

Kako knjiga definira psihopatologiju?

Knjiga definira psihopatologiju kao znanost koja se bavi proučavanjem duševnih poremećaja. To uključuje istraživanje njihovih uzroka (etiologija), načina na koji se razvijaju (patogeneza), kako se manifestiraju (simptomatologija i klinička slika) te kako se mogu liječiti (terapija). Naglašava se sustavan i multidisciplinaran pristup razumijevanju mentalnih bolesti.

Kakav je značaj biopsihosocijalnog modela u ovom udžbeniku?

Biopsihosocijalni model ima središnji značaj u Begićevoj 'Psihopatologiji'. Knjiga dosljedno naglašava da se duševni poremećaji ne mogu objasniti samo jednim faktorom, već su rezultat složene interakcije bioloških (genetika, neurokemija), psiholoških (osobnost, iskustva) i socijalnih (obitelj, kultura, okolina) utjecaja. Ovaj integrativni pristup ključan je za cjelovito razumijevanje i liječenje pacijenata.

Kako Begić razlikuje simptome i znakove u psihopatologiji?

Begić jasno razlikuje simptome i znakove kao ključne elemente kliničke slike. Simptom je subjektivni doživljaj bolesti koji pacijent opisuje (npr. tuga, anksioznost, halucinacije), dok je znak objektivna manifestacija koju kliničar ili promatrač može uočiti i zabilježiti (npr. psihomotorna usporenost, neuredan izgled, bizarno ponašanje). Oboje su važni za dijagnostiku.

Koju ulogu anamneza igra u dijagnostičkom procesu prema knjizi?

Anamneza je, prema Begiću, temeljni i nezamjenjiv korak u dijagnostici duševnih poremećaja. Kroz detaljno prikupljanje podataka o pacijentovoj životnoj povijesti, obiteljskim prilikama, ranijim bolestima, razvoju simptoma i socijalnom funkcioniranju, kliničar stječe uvid u kontekst bolesti. Kvalitetna anamneza omogućuje razumijevanje individualnih karakteristika poremećaja i usmjerava daljnje dijagnostičke i terapijske korake.

Koje su glavne kategorije duševnih poremećaja obrađene u knjizi?

Knjiga detaljno obrađuje širok spektar duševnih poremećaja, organiziranih u glavne kategorije. To uključuje psihotične poremećaje (npr. shizofrenija), poremećaje raspoloženja (depresija, bipolarni poremećaj), anksiozne poremećaje, opsesivno-kompulzivni poremećaj, poremećaje ličnosti, poremećaje hranjenja, poremećaje spavanja, poremećaje uzrokovane psihoaktivnim tvarima te organske duševne poremećaje. Svaka kategorija je detaljno opisana.

Kako knjiga pristupa etiologiji duševnih poremećaja?

Knjiga pristupa etiologiji duševnih poremećaja na sveobuhvatan način, naglašavajući multifaktorijalnost. Obrađuje biološke faktore (genetika, neurokemija, strukturalne promjene mozga), psihološke faktore (traume, stres, razvojne faze, kognitivni stilovi) i socijalne faktore (obiteljski odnosi, socioekonomski status, kulturni utjecaji). Integracija ovih faktora ključna je za razumijevanje nastanka i razvoja mentalnih bolesti.

Što je diferencijalna dijagnoza i zašto je važna prema Begiću?

Diferencijalna dijagnoza je proces sustavnog razmatranja i isključivanja drugih bolesti koje mogu imati slične simptome kao i primarna sumnja. Begić naglašava njezinu iznimnu važnost jer mnogi psihijatrijski poremećaji dijele preklapajuće simptome. Pravilno provedena diferencijalna dijagnoza osigurava postavljanje najtočnije dijagnoze, što je preduvjet za odabir najučinkovitijeg i najprikladnijeg liječenja za pacijenta.

Pokriva li knjiga terapijske pristupe? Ako da, koje vrste?

Da, knjiga pokriva terapijske pristupe za različite duševne poremećaje. Iako se fokusira na psihopatologiju, Begić daje pregled osnovnih principa liječenja. To uključuje farmakoterapiju (upotreba lijekova), psihoterapiju (različite tehnike razgovora i rada na mentalnim procesima), socioterapiju (intervencije usmjerene na socijalno okruženje) te druge biološke metode liječenja. Naglašava se individualiziran i kombiniran pristup.

Koja je opća struktura knjige?

Opća struktura knjige je sustavna i logična, počevši od općih principa psihopatologije. Započinje uvodom u disciplinu, definicijama i metodama kliničkog pregleda. Slijedi opća psihopatologija koja opisuje pojedine simptome i sindrome. Potom se detaljno obrađuju specifične kategorije duševnih poremećaja, poglavlje po poglavlje, s opisom etiologije, kliničke slike, dijagnostike i terapije za svaki poremećaj. Knjiga je organizirana kao klasičan udžbenik.

Kako Begić objašnjava koncept 'normalnog' naspram 'patološkog' ponašanja?

Begić objašnjava da je granica između normalnog i patološkog ponašanja često fluidna i kontekstualna. Naglašava da se patološko ponašanje razlikuje po intenzitetu, trajanju, stupnju disfunkcionalnosti i subjektivnoj patnji koju uzrokuje. Također, uzima u obzir socijalne i kulturne norme. Nije svako odstupanje od prosjeka patološko, već ono koje značajno narušava funkcioniranje pojedinca i/ili izaziva distres.

Koja je važnost klasifikacijskih sustava (poput MKB/DSM) u kontekstu ove knjige?

Klasifikacijski sustavi poput MKB (Međunarodna klasifikacija bolesti) i DSM (Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje) iznimno su važni u kontekstu Begićevog udžbenika. Oni pružaju standardizirani okvir za dijagnostiku i komunikaciju među stručnjacima. Knjiga koristi ove sustave za organizaciju i opisivanje različitih duševnih poremećaja, omogućujući

dosljednost u prepoznavanju i kategorizaciji kliničkih slika, što je temelj za istraživanje i liječenje.

Koja je razlika između neuroze i psihoze kako je prikazuje Begić?

Begić jasno razlikuje neurozu i psihozu. Psihoza je teži oblik duševnog poremećaja karakteriziran gubitkom kontakta sa stvarnošću, prisutnošću halucinacija, deluzija i dezorganiziranog mišljenja, uz značajno narušeno funkcioniranje. Neuroza, s druge strane, podrazumijeva blaže poremećaje kod kojih je kontakt sa stvarnošću očuvan, a simptomi su često vezani uz anksioznost, depresiju ili opsesije, uz manje narušeno funkcioniranje.

Koje etičke aspekte u psihopatologiji knjiga može doticati?

Iako primarno udžbenik, Begićeva 'Psihopatologija' implicitno ili eksplicitno dotiče etičke aspekte. To uključuje važnost poštivanja autonomije pacijenta, povjerljivosti podataka, informiranog pristanka na liječenje, te izbjegavanja stigme i diskriminacije osoba s duševnim poremećajima. Također, naglašava se odgovornost kliničara u postavljanju dijagnoze i odabiru terapije, te potreba za humanim i empatičnim pristupom pacijentima.

Što student može očekivati da će naučiti proučavanjem ovog udžbenika?

Student može očekivati da će steći temeljito i sustavno znanje o duševnim poremećajima. Naučit će prepoznati i razlikovati simptome i sindrome, razumjeti etiološke faktore, ovladati principima dijagnostike i upoznati se s osnovnim terapijskim pristupima. Knjiga razvija kliničko razmišljanje i pruža neophodnu podlogu za daljnje usavršavanje u psihijatriji i mentalnom zdravlju, pripremajući studente za rad s pacijentima.